

UOHSX00175J4

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

ÚOHS-S004/2008/KD-4085/2009/850

V Brně dne 17. dubna 2009

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. S 004/2008/KD zahájeném dne 7. ledna 2008 z moci úřední podle § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, jehož účastníkem je občanské sdružení **Typo Design Club**, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, právně zastoupené JUDr. Martinem Slomkem, advokátem, se sídlem v Praze, Novomlýnská 5, vydává v souladu s § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, toto

r o z h o d n u t í :

- I. Účastník řízení občanské sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, tím, že

jeho členská schůze v roce 2000 schválila dokument nazvaný Ceník, který (i) ve své *obecné části* stanoví, že členové sdružení Typo Design Club jsou vázáni se při tvorbě cen řídit platným ceníkem sdružení Typo Design Club a minimálními cenami za položky v něm uvedenými, (ii) v části nazvané „*Tvorba cen*“ specifikuje položky, z nichž se skládá celková cena za grafické práce, (iii) v části nazvané „*Klasifikace oblastí grafického designu*“ obsahuje minimální ceny a hodinové sazby za grafické práce a některé další úkony, s nímž občanské sdružení Typo Design Club následně seznámilo své členy a tento dokument zveřejnilo na svých internetových stránkách,

přijal a uplatňoval zakázané a neplatné rozhodnutí sdružení soutěžitelů, které mohlo vést k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb v oblasti grafického designu a typografie,

čímž porušil v období nejdříve od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001 ustanovení § 3 odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů, a v období od 1. 7. 2001 do 18. 3. 2008 ustanovení § 3 odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

- II. Dle § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, občanskému sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, **plnění rozhodnutí sdružení soutěžitelů uvedené v části I. výroku tohoto rozhodnutí do budoucna zakazuje.**
- III. Dle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, občanskému sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, za porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, **ukládá pokuta ve výši 50.000,- Kč** (slovy: padesát tisíc korun českých).

Uložená pokuta je splatná do 90 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vedený u České národní banky v Brně, číslo účtu 3754-24825621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede kmenová část daňového identifikačního čísla účastníka řízení.

- IV. Podle § 23 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, občanskému sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, **ukládají tato opatření k nápravě:**
- i) Vhodným a účinným způsobem informovat členy občanského sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, o zákazu a neplatnosti rozhodnutí sdružení soutěžitelů uvedeného v části I. výroku tohoto rozhodnutí a o tomto rozhodnutí.
 - ii) Zveřejnit na internetových stránkách občanského sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, přinejmenším výrok tohoto rozhodnutí.

Pro splnění uložených opatření k nápravě stanoví Úřad pro ochranu hospodářské soutěže účastníku řízení, občanskému sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, lhůtu 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. O splnění uložených opatření k nápravě je účastník řízení povinen informovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě 15 dnů od uplynutí lhůty pro jejich splnění.

- V. Dle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se

účastníku řízení, občanskému sdružení Typo Design Club, se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881, **ukládá povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou 2. 500,- Kč (slovy: dva tisíce pět set korun českých).**

Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vedený u České národní banky v Brně, číslo účtu 19-24825621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede kmenová část daňového identifikačního čísla účastníka řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Zahájení správního řízení

1. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též jen „Úřad“) prováděl v rámci své dozorové pravomoci ve smyslu § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“), **šetření v oblasti poskytování grafických služeb**, zejména s ohledem na možné určování cen grafických prací, vedené pod sp. zn. P 652/2007/KD.
2. Podáním ze dne 6. 1. 2008 byl Úřad v rámci šetření podnětu sp. zn. P 652/2007/KD upozorněn na existenci ceníků za grafické práce, mj. i dokumentu Ceník občanského sdružení Typo Design Club (dále též jen „Ceník TDC“), se sídlem v Praze, Kováků 9, IČ 63839881 (dále též jen „TDC“ nebo „účastník řízení“). Při prověřování této informace byly zajištěny materiály potvrzující uvedenou skutečnost, tj. existenci dokumentu Ceník TDC, jenž byl jedním ze základních dokumentů schválených členskou schůzí TDC. Tento dokument byl volně přístupný k nahlédnutí, případně ke stažení na internetových stránkách TDC.
3. Na základě těchto skutečností zahájil Úřad dne 7. 1. 2008 z moci úřední s TDC správní řízení sp. zn. S 004/2008/KD ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona, které spatřoval v tom, že TDC vydalo dokument Ceník TDC, který
 - a) ve své *obecné části* stanoví, že členové sdružení Typo Design Club jsou vázáni se při tvorbě cen řídit platným ceníkem sdružení Typo Design Club a minimálními cenami za položky v něm uvedenými a že je profesní ctí člena sdružení Typo Design Club obeznámit jiného člena sdružení Typo Design Club se skutečností, kdy je klientem vyzván ke spolupráci na stejné zakázce (ať už formou doplnění nebo přepracování zakázky), kterou pro klienta zpracovává nebo zpracovával jiný člen sdružení Typo Design Club, pokud toto oznámení neučiní klient,
 - b) v části nazvané „*Tvorba cen*“ specifikuje položky, z nichž se skládá celková cena za grafické práce,
 - c) v části „*Klasifikace oblastí grafického designu*“ obsahuje minimální ceny a hodinové sazby za grafické práce a některé další úkony.

4. V průběhu správního řízení si Úřad vyžádal relevantní informace a podklady od účastníka řízení a od jednotlivých členů TDC (údaje týkající se předmětu činnosti, používání dokumentu Ceník TDC a objemu dodávek poskytovaných služeb). Osloveny byly rovněž další subjekty za účelem zajištění podkladů pro vymezení relevantního trhu a dopadu jednání účastníka řízení na relevantní trh.

II. Charakteristika účastníka řízení

5. TDC je občanským sdružením ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o sdružování občanů“), registrovaným Ministerstvem vnitra ČR pod č. II/s-OS/1-29551/96-R dne 20. 3. 1996. Podle Stanov TDC¹ je dobrovolným, výběrovým a nezávislým sdružením, které sdružuje tvůrčí pracovníky profesionálně činné v oboru grafický design a typografie s působností na celém území České republiky. TDC mělo ke dni zahájení řízení cca 36 členů, v současnosti má 30 členů. Členové TDC tvoří v různých oborech grafického designu a typografie, známkové tvorby, zabývají se tvorbou log, knižních grafik, plakátů, apod., a to jako samostatně podnikající fyzické osoby či jako umělci. TDC je řádným členem Mezinárodní rady asociací grafického designu – ICOGRADA.
6. Deklarovaným **cílem** TDC je aktivní podíl na rozvoji českého grafického designu, zvyšování jeho kvality uplatňováním profesních měřítek a kritérií a ovlivňování úrovně vizuální kultury a obecného vkusu vůbec. Cíle a hlavní zaměření činnosti TDC jsou obsaženy v čl. 1 a 2 platného znění Stanov TDC.² Z tohoto dokumentu vyplývá, že posláním sdružení je zejména:
- reprezentovat tvůrčí a profesionální úroveň svých členů na veřejnosti,
 - hájit a prosazovat zájmy svých členů v oblasti tvůrčí a sociálně právní,
 - zveřejňovat díla svých členů a napomáhat jejich uplatňování, pořádat výstavy, besedy, přednášky, symposia, studijní zájezdy, zajišťovat publikační činnost atd.,
 - navazovat kontakty s obdobnými sdruženími v ČR i v zahraničí,
 - pro finanční a materiální zabezpečení své činnosti vytvářet vlastní zdroje, získávat sponzorské příspěvky a dary, ucházet se o financování svých projektů ze státních prostředků,
 - zřizovat v souladu s platnými předpisy vlastní zařízení, případně vkládat své prostředky do jiných podniků za účelem zmnožení vlastních příjmů, určených k plnění svého poslání.
7. **Členství** ve sdružení je: zakládající, řádné, přispívající a čestné. Zakládající členové jsou uvedeni na zakládací listině sdružení. Mají stejná práva jako členové řádní. Řádné členství je dobrovolné a výběrové. Nového člena může navrhnout kterýkoliv z řádných členů sdružení. Členství je nabídnuto, pokud pro návrh je nadpoloviční většina všech řádných členů. Řádným členem se navržený stane, pokud souhlasí se stanovami sdružení, okamžikem, kdy nabídku přijme. Řádní členové mohou přizvat ke spoluúčasti na akcích sdružení hosty. Hosté se nestávají členy sdružení. Řádní členové:

¹ Viz str. 26, 27 spisu sp. zn. S 004/2008/KD.

² Stanovy účastníka řízení užívají pro TDC také jen zkratku „sdružení“.

- aktivně přistupují ke všem akcím sdružení,
- spolurozhodují o všech záležitostech sdružení,
- volí a mohou být voleni do všech orgánů sdružení (členství ve volených orgánech je nezastupitelné a čestné),
- mohou žádat sdružení o podporu ve věcech, které spadají do jeho působnosti podle stanov,
- jsou povinni platit schválené členské příspěvky.

Přispívajícími členy mohou být osoby fyzické i právnické. O jejich přijetí rozhodují řádní členové nadpoloviční většinou hlasů. Přispívající členové mají právo na plnou informovanost o činnosti sdružení a při schůzích mají hlas poradní. Čestné členství může být uděleno osobnostem, které mají mimořádné zásluhy o grafický design a typografii nebo u nichž existují jiné, zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení této formy uznání. Návrh na čestné členství může podat kterýkoliv člen sdružení. O udělení čestného členství rozhodují řádní členové nadpoloviční většinou hlasů.

8. V čl. 5 Stanov TDC je upraveno **hospodaření sdružení**, sdružení hospodaří na základě rozpočtu. Příjmy tvoří členské příspěvky, jsou-li určeny; dotace, dary; příjmy z vlastní hospodářské činnosti, je-li vyvíjena; jiné zdroje. Sdružení nabývá majetek a spravuje ho podle obecně platných předpisů. Finanční prostředky mají být podle Stanov TDC využívány zejména na financování výstavních akcí, vydávání tiskovin a nezbytnou administrativu.
9. **Orgány TDC** jsou dle čl. 4 Stanov TDC členská schůze, Rada, předseda, tajemník a dva statutární zástupci. Nejvyšším orgánem sdružení je členská schůze, která je schopna usnášení, je-li přítomna dvoutřetinová většina řádných členů sdružení. Pak rozhoduje prostou většinou hlasů. Členská schůze se svolává minimálně jedenkrát za rok. Členská schůze je vrcholným orgánem sdružení (v jejímž rámci se schází i Rada sdružení) a rozhoduje o všech podstatných věcech sdružení. Reprezentantem sdružení je pětičlenná Rada, volená z řad řádných členů sdružení. Členové Rady si volí ze svého středu předsedu sdružení. Členové Rady vzájemnou dohodou svých členů určí tajemníka sdružení, který zodpovídá za vedení administrativní a hospodářské agendy sdružení. Členové Rady vzájemnou dohodou svých členů určí dva statutární zástupce, kteří jsou oprávněni jednat jménem sdružení a podepisovat všechny dokumenty. Členové Rady mohou pověřit i jiné osoby, aby v rozsahu zmocnění zastupovaly sdružení a podepisovaly dokumenty jeho jménem.

III. Zjištěné skutečnosti

III.1. Dokument Ceník TDC

10. Dokument Ceník TDC se skládá z několika částí. V úvodu je mj. uvedeno, že (cit.): *„...je jedním ze základních dokumentů organizace, pomáhá při tvorbě cen a zřehledňuje komunikaci s klienty. Členové TDC jsou vázáni se při tvorbě cen řídit platným ceníkem TDC a minimálními cenami za položky v něm uvedenými. Je profesní ctí člena TDC obeznámit jiného člena TDC se skutečností, kdy je klientem vyzván ke spolupráci na stejné zakázce (ať už formou doplnění nebo přepracování zakázky),*

kteřou pro klienta zpracovává nebo zpracovával jiný člen TDC, pokud toto oznámení neučiní klient.“

11. V části nazvané „Tvorba cen“ je uvedeno (cit.): „Celkovou cenu práce rozdělujeme na tři základní položky:

1) cena za grafický návrh

Ceník TDC uvádí zásadně minimální ceny za grafické návrhy (není-li výslovně uvedeno jinak) a jednotlivé uvedené položky. Tato cena většinou zahrnuje náklady vynaložené k prezentaci návrhu. Tato položka je vyplacena v každém případě, tedy i v případě, kdy nedojde k realizaci zakázky (tzv. skicovné).

2) cena za provedení definitivy

Tato položka bývá velmi individuální a liší se zejména náročností a rozsahem práce. Obsahovat by měla částky za veškeré práce a úkony nutné k dosažení realizace zakázky od odsouhlasení návrhu do předlohy k tisku (tzv. provedení korektur textových i obsahových změn požadovaných klientem, vícepráce, definitivní počítačové zpracování, případně náhled a konzultace ve studiu, které zakázku zpracovává, postscripty, předání digitálních dat do litografického studia, makety apod.). U některých typů prací, kde lze náročnost a rozsah práce předpokládat, lze stanovit paušální cenu za položku (kus, stránku apod.), případně celkovou paušální cenu za zpracování zakázky. Některé z těchto cen rovněž uvádí tento ceník.³ Cenu za provedení definitivy lze také účtovat hodinovou sazbou, jejíž výše je většinou stanovována individuálně. Nejnižší hodinové sazby za některé úkony obsahuje také tento ceník.⁴

3) cena za udělení licence

Výši ceny za udělení licence určuje podoba udělované licence. Licence definuje zejména územní působení a způsob rozšiřování díla, u periodických děl pak také počet kusů pro jeho první a další vydání, vytvoření jazykových mutací apod. Vedle těchto faktorů může výši ceny za udělení licence výrazně ovlivnit také význam klienta či společenský dopad zpracovávané zakázky. Minimální cena za udělení licence odpovídá 20 % částky za grafický návrh (jednorázová tiskovina, místní užití). Licenční podmínky musí být v každém případě ošetřeny uzavřením smlouvy o udělení licence. Smlouvu o udělení licence se doporučuje uzavřít na každou významnou zakázku, logotyp, manuál corporate identity, případně pro každý rozsáhlejší soubor prací a periodické tisky. Ustanovení vychází ze zákona č. 121/2000 Sb. ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), v platném znění.“

12. Část nazvaná „Klasifikace oblastí grafického designu“ je rozdělena na několik oblastí grafického designu (corporate design; propagace a reklama; knižní design a ilustrace; vizuální komunikace a informační design; periodika, media a film; ceniny, známky a bankovky; typografie a písmo), které obsahují minimální ceny jednotlivých úkonů. Ceník těchto úkonů je uvozen větou (cit.): „Níže uváděné ceny jsou minimální

³ Např. cena za značku podniku 40.000,- Kč, cena za základní manuál loga 25.000,- Kč, cena za výroční zprávu – scénář 30.000,- Kč, cena za inzerát A4 12.000,- Kč apod.

⁴ Např. sazba za designéra 1.300,- Kč/hod., za kreativního ředitele 1.900,- Kč/hod., obrazové náhledy u počítače s klientem 1.400,- Kč/hod., fotograf 1.000,- Kč/hod. apod.

a neobsahují položku za poskytnutí oprávnění nabyvateli k výkonu práva dílo užit (licenci)...“ V oblasti corporate design činí cena např. za značku akce 25.000,- Kč, za vizitku 5.000,- Kč atd.; v oblasti propagace a reklamy za novoročenku 5.000,- Kč, za obal výrobku 15.000,- Kč atd.; v oblasti knižního designu a ilustrace za knižní obálku 5.000,- Kč atd.; v oblasti vizuální komunikace a informačního designu za koncept expozice do 35 m² 25.000,- Kč, za firemní štít 10.000,- Kč atd. Z dalších oblastí grafického designu jsou uvedeny ceny např. za scénář webové stránky (30.000,- Kč), za známku (30.000,- Kč), telefonní kartu (15.000,- Kč), autorské písmo (80.000,- Kč) atd. Závěr této části obsahuje hodinové sazby za komunikaci a design, dtp práce a ostatní služby, např. hodinovou sazbu textaře (1.300,- Kč) či koordinátora projektu (900,- Kč) atd.

13. V dokumentu Ceník TDC je dále uvedeno, že ho TDC každoročně aktualizuje, vždy k 1. dubnu.

III.2. Informace a podklady od účastníka řízení

14. Dne 25. 1. 2008 se v sídle Úřadu uskutečnilo ústní jednání se zástupci účastníka řízení za účelem poskytnutí informací.⁵ Za TDC se ústního jednání zúčastnili Mgr. Pavel Petr, jednatel TDC, a prof. ak. mal. Rostislav Vaněk, předseda TDC.
15. Zástupci účastníka řízení na jednání uvedli, že TDC vzniklo v devadesátých letech, částečně z původních členů Asociace užití grafiky, a že v dnešní době sdružuje 30 členů. Svě sdružení považují za výběrové, co se týče úrovně práce jeho členů, sdružuje špičkové grafické designéry. Činnost jeho členů zahrnuje veškeré segmenty vizuální komunikace – od grafického zpracování tiskovin po výtvarné řešení veřejných prostor. TDC je řádným členem ICOGRADA, od této mezinárodní organizace nepřijímá žádná pravidla či ceníky. K otázce Úřadu, zda v České republice působí některý další subjekt podobného zaměření jako TDC, zástupci účastníka řízení uvedli, že dále v oboru působí Asociace užití grafiky a Unie grafického designu.
16. Ke vzniku dokumentu Ceník TDC zástupci účastníka řízení uvedli, že jeho tvorbou byli pověřeni dva členové TDC, jeho výsledná verze byla rozeslána k připomínkování všem členům TDC a byl schválen nejvyšším orgánem TDC, tj. členskou schůzí. Při tvorbě dokumentu Ceník TDC se členové TDC snažili zajistit podobné ceníky ze zahraničí, zejména informace o metodologii tvorby ceny a o položkách, z nichž se cena skládá.
17. K dokumentu Ceník TDC samotnému zástupci účastníka řízení Úřadu sdělili, že je spíše obecnějším návodem, který popisuje tvorbu ceny od úvodního *briefingu* s klientem, přes zpracování skic (různých variant řešení), z nichž je poté vybrána definitivní verze, až po udělení licence za užití výsledného řešení. Zdůraznili, že v praxi vždy záleží spíše na možnostech a rozhodnutí zadavatele, jakou částku je za grafický návrh ochoten zaplatit.
18. Na otázku Úřadu ohledně vázanosti členů dokumentem Ceník TDC zástupci účastníka uvedli, že šlo spíše o proklamaci, ve skutečnosti je designér vzhledem k malému množství zakázek často nucen přijmout zakázku za mnohem nižší cenu, než je

⁵ Viz str. 15 – 19 spisu sp. zn. S 004/2008/KD.

uvedeno v dokumentu Ceník TDC. Členové TDC si vzájemně nesdělují, jaké ceny účtují, TDC toto žádným způsobem nemonitoruje a k cenám svých členů se nevyjadřuje.

19. K publikaci a vzniku dokumentu Ceník TDC se zástupci účastníka vyjádřili v tom smyslu, že tento dokument a další pravidla vytvořená účastníkem řízení pro jeho členy jsou členům k dispozici na internetu, v tištěné podobě vydána nebyla. Dokument Ceník TDC je pak na internetových stránkách veřejně dostupný pro kohokoliv. Vznikl v roce 2000⁶, a ač je v něm uvedeno, že bude aktualizován vždy k 1. dubnu kalendářního roku, k žádné takové aktualizaci nedošlo.
20. K úvodní části dokumentu Ceník TDC, kde je uvedeno, že (cit.): „...je profesní ctí člena TDC obeznámit jiného člena TDC se skutečností, kdy je klientem vyzván ke spolupráci na stejné zakázce (ať už formou doplnění nebo přepracování zakázky), kterou pro klienta zpracovává nebo zpracovával jiný člen TDC, pokud toto oznámení neučiní klient,“ zástupci účastníka řízení uvedli, že toto ustanovení vzniklo pravděpodobně proto, že zadavatelé při soutěžích pravidelně neinformují uchazeče o tom, kteří další designéři se soutěží účastní – designér pak neví, kdo proti němu v soutěži stojí. Domnívali se, že by bylo dobré, kdyby měli jednotliví soutěžící o sobě navzájem povědomí. Dle zástupců účastníka řízení není účelem tohoto ustanovení rozdělení klientů, ale ochrana vytvářených autorských děl.
21. K celkové velikosti českého trhu služeb grafického designu a služeb typografie zástupci účastníka Úřadu sdělili, že velmi hrubým odhadem se celkový počet subjektů věnujících se činnosti v oblasti grafického designu v České republice pohybuje řádově v tisících. Prakticky každý, kdo ovládá grafické programy na počítači, může nějakým způsobem v oboru podnikat. Výše dosaženého vzdělání nehraje v tomto oboru příliš velkou roli, pokud jde o přístup k zakázkám.
22. Přípisem ze dne 18. 11. 2008 účastník řízení k žádosti o informace Úřadu sdělil, že dokument Ceník TDC byl na internetové stránce umístěn koncem roku 2002 nebo začátkem roku 2003, k jeho úpravám ani aktualizacím však v následujících letech nedošlo. Členové TDC měli možnost do 1. 4. 2003 navrhnout případné změny, doplňky či úpravy formulací, výše honorářových cen nebo nové kategorie grafických služeb. Dále uvedl, že po uskutečněním ústním jednání u Úřadu konaném dne 25. 1. 2008 bylo rozhodnuto o stažení tohoto dokumentu z internetových stránek. Přesné datum odstranění mu však není známo, s největší pravděpodobností půjde o poslední uváděné datum aktualizace internetových stránek, tj. 18. 3. 2008. Účastník řízení se rovněž vyjádřil k samotnému dokumentu Ceník TDC a účelu jeho vydání. Tento dokument byl vytvořen pro členy TDC jako orientační vodítko. Impulsem k jeho vydání byla situace v oboru grafického designu, kdy s prudkým nástupem počítačové techniky vstoupilo na trh velké množství amatérů, čímž došlo k obrovskému snížení kvality grafického designu obecně a zároveň k devalvaci oboru, včetně cen, jejichž rozpětí bylo bezbřehé a matoucí. Dokument Ceník TDC nikdy nebyl závazný, ač tomu formulace v jeho úvodu nasvědčují. Zavazovat členy TDC ani není možné, neboť každý pracuje sám za sebe a tvorba ceny je vždy dohodou mezi ním a klientem. Tento dokument byl inspirován obdobnými ceníky ze zahraničí a byl vytvořen v dobré víře, že je pro dobro profesního oboru, i když byl určen

⁶ V řízení se nepodařilo zjistit přesné datum vzniku dokumentu Ceník TDC, proto Úřad za počátek porušení zákona považuje 1. 1. 2001 (v souladu se zásadou *in dubio pro reo*).

jen pro potřeby členů TDC, myšlenkou nebylo jeho zpřístupnění konkurentům stojícím mimo sdružení, ale umístěním na internetové stránky se vlastně stal veřejně přístupným.⁷

III.3. Informace a podklady od členů TDC

23. Úřad si vyžádal informace a podklady od členů TDC. Z obdržených odpovědí vyplynulo, že většina členů TDC působí v oblasti grafického designu a typografie a že celkový objem služeb poskytnutých členy TDC v této oblasti činil cca 14 milionů Kč za rok 2007.
24. Z obdržených odpovědí dále vyplynulo, že o existenci dokumentu Ceník TDC měli povědomí všichni členové TDC. S tímto dokumentem se seznámili buď na některé ze schůzí TDC, nebo od ostatních členů TDC, současně většina věděla i o tom, že je dokument Ceník TDC umístěn na internetových stránkách TDC.
25. K otázce Úřadu, zda se členové TDC cítí být vázáni dokumentem Ceník TDC při tvorbě cen, členové TDC uvedli, že se jím necítí být vázáni a že ho chápou pouze jako orientační materiál.
26. K obecné části dokumentu Ceník TDC, kde je stanoveno, že (cit.): „...je profesní ctí člena Typo Design Club obeznámit jiného člena Typo Design Club se skutečností, kdy je klientem vyzván ke spolupráci na stejné zakázce (ať už formou doplnění nebo přepracování zakázky), kterou pro klienta zpracovává nebo zpracovával jiný člen Typo Design Club, pokud toto oznámení neučiní klient,“ členové TDC konstatovali, že se tímto ustanovením buď vůbec neřídí, nebo že je dle jejich názoru pouze morálním doporučením, nebo že se s takovou situací ve své praxi dosud nesetkali.
27. Co se týče povědomí členů TDC o tom, že by z dokumentu Ceník TDC při tvorbě cen vycházeli i konkurenti stojící mimo sdružení, členové uvedli, že jim tato skutečnost není známa, přičemž někteří členové připustili možnost ovlivnění konkurentů stojících mimo sdružení dokumentem Ceník TDC, zejména vzhledem ke skutečnosti, že byl zpřístupněn na internetových stránkách TDC.

III.4. Další zjištěné skutečnosti

28. Dalším šetřením ve věci Úřad zjistil, že nejméně v jednom případě se dokumentem Ceník TDC řídí i konkurenti stojící mimo sdružení, jako je např. reklamní ateliér Dalibor Feuereisl - IMAGE STUDIO DEEF, místem podnikání Praha 10, Chudenická 1060, IČ 40584119, který na svých internetových stránkách plně odkazuje na dokument Ceník TDC a při oceňování provedených prací se tímto dokumentem řídí.⁸
29. Ve správním řízení nebylo zjištěno, že by ze strany jeho účastníka došlo ke sledování plnění dokumentu Ceník TDC jeho členy při tvorbě cen.

⁷ Viz str. 104, 105 spisu sp. zn. S 004/2008/KD.

⁸ Viz str. 10 spisu sp. zn. S 004/2008/KD.

IV. Další průběh řízení

30. Dne 20. 1. 2009 byly účastníku řízení v souladu s § 7 odst. 3 zákona doručeny tzv. Výhrady k dohodě (dále též jen „Výhrady Úřadu“), v nichž Úřad účastníku řízení sdělil, že vydáním dokumentu Ceník TDC jsou naplněny všechny znaky zakázaného a neplatného rozhodnutí soutěžitelů ve smyslu § 3 odst. 1 zákona, resp. i znaky § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon č. 63/1991 Sb.“). K Výhradám Úřadu se účastník řízení vyjádřil přípisem ze dne 3. 2. 2009, který obsahoval následující připomínky.
31. Účastník řízení namítá, že předmětem jeho činnosti není podnikání ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku, jak se Úřad mylně domnívá, ale že jeho posláním je zejména reprezentovat tvůrčí a profesionální úroveň svých členů, hájit a prosazovat zájmy svých členů v oblasti tvůrčí a sociálně právní, zveřejňovat díla svých členů, napomáhat jejich uplatňování aj., jak vyplývá ze Stanov TDC. Účastník řízení má za to, že pokud by si jako cíl či úkol sdružení zapracoval do Stanov TDC podnikání, pak by toto ustanovení bylo v rozporu se zákonem o sdružování občanů. TDC nijak nepodniká, nenabízí výrobky či služby, ani nesoutěží se společnostmi s předmětem činnosti obdobným, jako mají jeho členové, a při soutěži na trhu své členy nijak neochraňuje a nezajišťuje jim žádné výhody. Jednotliví členové sdružení se soutěže na trhu účastní osobně a jsou si vzájemně konkurenty, jsou tedy vystaveni konkurenčnímu tlaku jak zevnitř sdružení, tak i mimo něj. Úřad posuzuje členy TDC jako osoby podnikající podle obchodního zákoníku, přitom se tito členové při své tvůrčí činnosti řídí zejména autorským právem.
32. Účastník řízení zpochybňuje vymezený souhrnný podíl členů sdružení TDC na relevantním trhu, neboť podle něj Úřad vycházel z nepřesných odhadů při jeho výpočtu. Má za to, že přibližný objem služeb v oblasti grafického designu a typografie, jehož výše byla stanovena na cca 1 miliardu korun jako část celkového objemu služeb v oblasti reklamy (20 až 25 miliard korun), je nesprávný s ohledem na fakt, že výkony v oblasti grafického designu a typografie se rozhodně nerealizují výlučně v souvislosti s reklamou. A podíl reklamy na celkovém objemu výkonů není rovněž znám. Vzhledem k počtu jeho členů a současné nepřehledné situaci na trhu, kdy pro výkon grafika není potřeba odborného středoškolského nebo vysokoškolského vzdělání, a tudíž jím dnes může být téměř každý (není známo žádné relevantní číslo, které by mělo alespoň přibližnou vypovídací hodnotu o počtu subjektů působících na trhu služeb v oblasti grafického designu a typografie), se účastník řízení domnívá, že jeho podíl na relevantním trhu je zcela marginální.
33. Účastník řízení dále uvedl, že je přesvědčen o tom, že zveřejnění dokumentu Ceník TDC na internetových stránkách TDC nijak nenarušilo hospodářskou soutěž ani nemohlo být jejím potenciálním narušením, neboť při takovémto extenzivním výkladu zákona by za narušení hospodářské soutěže mohlo být považováno takřka cokoliv. Účastník řízení rovněž poukazuje na to, že i když se vzhledem k výše uvedenému nesnažil soutěž na trhu omezit, rozhodl se odstranit dokument Ceník TDC z internetových stránek TDC, a to v březnu 2008.
34. Vyjádření Úřadu k připomínkám účastníka řízení je obsaženo v části Odůvodnění, jež se zabývá právním posouzením jednání účastníka řízení.

35. I přes své připomínky, (cit.): „vzhledem k závažnosti této problematiky“, účastník řízení Úřadu navrhl ve smyslu § 7 odst. 3 zákona následující opatření: (i) do konce února 2009 svolá předseda TDC členskou schůzi, na které bude členskou základnu TDC informovat o neplatnosti dokumentu Ceník TDC a objasní jí důvody jeho stažení z internetových stránek TDC, (ii) do konce února 2009 zveřejní účastník řízení na internetových stránkách TDC vysvětlení, z jakého důvodu byl dokument Ceník TDC z těchto stránek odstraněn s upozorněním na nevhodnost jeho šíření a používání s ohledem na eventuální kolizi s § 3 odst. 1 zákona dle Výhrad Úřadu ze dne 19. 1. 2009, (iii) do konce února 2009 umístí účastník řízení na internetových stránkách TDC odkaz na internetové stránky Úřadu s doporučením na jejich navštívení a prostudování, (iv) do konce února 2009 požádá účastník řízení provozovatele internetových stránek, na nichž byl dokument Ceník TDC rovněž umístěn, o jeho odstranění a upozorní je na právní názor Úřadu.
36. Úřad dopisem ze dne 13. 3. 2009 informoval účastníka řízení, že jím navržená opatření vzhledem k § 7 odst. 2 a odst. 4 zákona nepřijal, neboť zakázaná dohoda (ve formě zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů) již byla plněna⁹ a mohla mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže (viz dále kap. VI.5), a současně ho v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vyrozuměl o jeho právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí v předmětné věci k těmto podkladům. Účastník řízení tohoto práva nevyužil.
37. Účastník řízení měl po celou dobu vedení předmětného správního řízení možnost v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, využívat svá procesní práva, zejména práva nahlížet do spisu a vyjadřovat v řízení své stanovisko.

V. Relevantní trh

38. Podle § 2 odst. 2 zákona je relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Za trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou po zboží, které je schopno uspokojit určitou konkrétní potřebu spotřebitele. Výrobní relevantní trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a způsobu použití za shodné a zaměnitelné. Geografický trh zahrnuje území, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně homogenní, a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky hospodářské soutěže na těchto územích jsou zřetelně odlišné. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje ji od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. ojediněle. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj pravidelných, případně relativně trvale se opakujících dodávek na trh.
39. TDC je dle svých Stanov občanským sdružením, které sdružuje tvůrčí pracovníky profesionálně činné v oboru grafický design a typografie s působností na území České

⁹ Předmětné rozhodnutí sdružení soutěžitelů bylo zveřejněno na internetových stránkách TDC a Úřad zjistil, že se přinejmenším v jednom případě odrazilo v cenách na trhu (viz bod 28).

republiky. Jde o dobrovolné výběrové a nezávislé sdružení. Členem TDC mohou být i jiné osoby se zájmem o obor při splnění podmínek pro přijetí za člena (příspěvající a čestní členové). Náplní činnosti členů TDC je poskytování služeb v oblasti grafického designu, mezi tyto služby patří např. grafická úprava knih, časopisů a publikací, webové prezentace, tvorba vizuálního stylu pro firmy a jejich značky, reklamní a propagační grafika, práce s písmem (typografie), televizní grafika, reklamní kampaně, knižní typografie, návrhy logotypů, značek a plakátů, kreativní práce v oblasti reklamy aj.

40. Úřad proto pro účely tohoto správního řízení vymezil **relevantní trh z věcného hlediska jako trh služeb v oblasti grafického designu a typografie**. Vytvořená díla grafického designu jsou chráněna autorským právem. Autor má právo na autorskou odměnu za vytvoření díla a za udělení oprávnění k užití díla. Ve většině případů jsou autorská díla grafického designu a typografie tvořena přímo na základě objednávky zadavatele. Požaduje-li objednatel díla grafického designu či typografie jeho zhotovení na skutečně odborné úrovni, musí se obrátit na profesionálního grafického designéra s určitou úrovní vzdělání, znalostmi a příp. i speciálním softwarovým vybavením. Díly z oblasti grafického designu se obvykle objednatel (téměř výhradně podnikatel, instituce) prezentuje navenek, vůči svým zákazníkům či obchodním partnerům, proto vyžaduje jejich profesionální a odborné provedení (bez ohledu na vyšší cenu), i když by si mohl některé tyto práce (např. leták, firemní značku, vizitku, tiskopis) vytvářet sám či ve spolupráci s odborníkem z jiného oboru (např. se softwarovým specialistou). Lze tedy uzavřít, že výkony (díla) grafických designérů nelze nahradit jinými výkony (službami), pokud jde o jejich vlastnosti, cenu i zamýšlené užití. Úřad upustil od případného podrobnějšího členění relevantního trhu, neboť by to nebylo s ohledem na předmět řízení účelné (nemělo by to vliv na právní posouzení jednání účastníka řízení).
41. Při vymezování trhu z hlediska geografického se Úřad primárně řídil vnímáním charakteru předmětných služeb z pohledu zákazníků – objednatelů a odběratelů samostatných služeb grafického designu a typografie¹⁰. Klienty členů TDC jsou převážně tuzemské či v tuzemsku působící podnikatelské subjekty a instituce, jež služby grafického designu poptávají v rámci celé České republiky. Členy TDC jsou spíše drobnější soutěžitelé, kteří neposkytují žádné přeshraniční služby. Nabídka a poptávka po výkonech grafického designu a typografie se tak odehrává na národním trhu, a to i kvůli rozdílné výši cen, požadované úrovni grafických děl v České republice a v zahraničí (oproti některým východoevropským zemím se kvalita grafického designu v tuzemsku blíží standardům starých členských států Evropské unie, průměrné ceny se však stále na srovnatelnou úroveň nedostaly) a případné jazykové bariéry. Dohoda o zhotovení grafického díla obvykle vyžaduje vedle úvodního pohovoru i další konzultace a komunikaci mezi objednatelem a autorem o návrzích a užití díla. Služby grafického designu a typografie pro tuzemské objednatele tak poskytují především soutěžitelé ze stejné jazykové oblasti. Na území České republiky jsou služby grafického designu a typografie poskytovány za homogenních podmínek. **Relevantním trhem z hlediska geografického je tedy trh České republiky.**

¹⁰ Komplexní služby zahrnující rovněž práce designérské a typografické jsou obsaženy v portfoliu řady reklamních a mediálních agentur, zpravidla jako součást výroby reklamních produktů, mediálního plánování apod. Na samostatné poskytování designérských a typografických služeb jsou v tuzemsku orientováni převážně menší soutěžitelé.

42. Výkony poskytnuté v oboru grafického designu v rámci České republiky nejsou jako samostatná kategorie sledovány. Český statistický úřad sdělil, že tuto oblast samostatně nesleduje a nemá ani žádnou oporu, na základě níž by mohl provést alespoň přibližný odhad podílu činností grafického designu z reklamních činností. Protože přesná data o objemu trhu neexistují, je třeba vycházet z odhadů účastníka řízení (příp. odhadů dalších dvou sdružení v oblasti grafického designu) a asociací působících v oboru reklamy a komunikačních služeb (Asociace českých reklamních agentur a marketingové komunikace, o.s., a Asociace komunikačních agentur). Grafické činnosti jsou jednou z mnoha součástí reklamních činností; podle odhadů zmíněných asociací se grafické práce podílejí na celkovém obratu reklamních výkonů zhruba 3 až 6 %. Výdaje na reklamu (včetně nákupu prostoru v médiích) se dle kvalifikovaného odhadu Asociace českých reklamních agentur a marketingové komunikace, o.s. pohybují za rok odhadem kolem 20 až 25 miliard Kč. Na základě těchto informací lze alespoň přibližně odhadovat objem trhu služeb poskytnutých v oblasti grafického designu a typografie za loňský rok na cca 1 miliardu korun.
43. Kolik soutěžitelů v oblasti grafického designu na trhu ČR působí, lze rovněž pouze odhadovat – jde řádově o tisíce subjektů. TDC sdružuje nyní 30 členů, což je nevýznamný, téměř zanedbatelný počet ze všech designérů působících na relevantním trhu
44. Celkový obrat všech členů TDC činil za rok 2007 více než 14 milionů Kč, vzhledem k odhadovanému celku trhu (objemu poskytnutých prací v oblasti grafického designu a typografie) ve výši cca 1 miliardy Kč je souhrnný tržní podíl **členů TDC menší než 2 %**.

VI. Právní posouzení jednání účastníka řízení

VI.1. Obecně k zákonným a judikatorním východiskům

45. Zákon o ochraně hospodářské soutěže nabyl účinnosti dne 1. 7. 2001. Ochrana hospodářské soutěže v době před účinností tohoto zákona byla zajištěna zákonem č. 63/1991 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 3. 1991, s účinností od 1. 7. 2001 byl tento zákon zrušen a nahrazen zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Správní řízení bylo zahájeno za účinnosti zákona o ochraně hospodářské soutěže.
46. Ustanovení § 1 odst. 1 zákona upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení (dále též jen „narušení“) dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů nebo spojením soutěžitelů.
47. Dle § 2 odst. 1 zákona se soutěžiteli rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právními osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, **i když nejsou podnikateli**.
48. V souladu s § 3 odst. 1 zákona jsou dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále též jen „dohody“), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, zakázané a neplatné,

pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolí prováděcím právním předpisem z tohoto zákazu výjimku.

49. Narušení hospodářské soutěže či alespoň možnost jejího narušení plynoucí z dohody je nezbytným znakem materiální stránky skutkové podstaty uvedeného správního deliktu. Z dikce § 3 odst. 1 zákona vyplývá, že zákon chrání hospodářskou soutěž nejen před faktickým narušením, ale i před **potenciálním narušením**. Tento právní názor potvrzuje i judikatura českých soudů, ze které mj. vyplývá, že je zákon o ochraně hospodářské soutěže založen na principu potenciální soutěže, takže na jeho základě lze působit i preventivně. Není proto nutné, aby zákonem zakázaná dohoda k narušení hospodářské soutěže skutečně vedla, nebo aby tento následek fakticky již nastal. K vyvození postihu je možno přistoupit i tehdy, je-li zde taková dohoda, která může k narušení hospodářské soutěže vést.¹¹
50. Dle § 3 odst. 2 zákona jsou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona zakázány zejména dohody, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže proto, že obsahují **ujednání o přímém nebo nepřímém určení cen** (cenové dohody), popřípadě o jiných obchodních podmínkách (§ 3 odst. 2 písm. a/ zákona) nebo ujednání o rozdělení trhu (§ 3 odst. 2 písm. c/ zákona). Z ustálené judikatury českých soudů vyplývá, že u cenové dohody pro posouzení, zda je postup soutěžitele v souladu se zákonem, postačí, je-li prokázáno, že k takové dohodě došlo.¹²
51. Ustanovení § 6 odst. 1 zákona stanoví, že se zákaz dohod ve smyslu § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na horizontální dohodu, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10 %, a vertikální dohodu, pokud podíl žádného z účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 15 %. U dohod, u nichž podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřevyšuje tyto hranice, není jejich dopad na hospodářskou soutěž významný, a proto jsou ze zákazu dohod narušujících hospodářskou soutěž vyňaty (**tzv. dohody de minimis**). Jedná se o dohody, jež nenarušují hospodářskou soutěž citelným způsobem a současně nejsou k takovému citelnému narušení hospodářské soutěže, tj. k narušení soutěže nad určitý minimální stupeň, způsobilé. Vynětí však nelze uplatnit v případech stanovených v § 6 odst. 2 zákona – tzv. *hard-core* ustanovení. Jde o dohody, u kterých se dovozuje, že jejich účelem je narušení hospodářské soutěže. U takových dohod pak není třeba detailně zkoumat jejich konkrétní negativní účinky na relevantní trh, poněvadž ty se presumují (negativní dopady na hospodářskou soutěž se předpokládají již ze samotného faktu uzavření dohody). Jedná se o cenové dohody, dohody o rozdělení trhu, nákupních zdrojů, zákazníků apod.
52. Podle § 3 odst. 4 zákona jsou ze zákazu dohod ve smyslu § 3 odst. 1 zákona vyňaty ty dohody, které kumulativně splňují následující podmínky:
- a) přispějí ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží nebo k podpoře technického či hospodářského rozvoje a vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho plynoucích,
 - b) neuloží soutěžitelům omezení, která nejsou nezbytná k dosažení cílů podle písmene a),

¹¹ Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 19/2006-55 ze dne 9. 1. 2007 ve věci *Komora veterinárních lékařů ČR*.

¹² Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 A 19/2002 ze dne 12. 5. 2005 ve věci *Plemenáři*.

- c) neumožní soutěžitelům vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, jehož dodávka nebo nákup je předmětem dohody.
53. Zjistí-li Úřad v řízení ve věcech podle § 3 až § 6 zákona, že byla uzavřena zakázaná dohoda, tuto skutečnost uvede ve svém rozhodnutí a tímto rozhodnutím plnění dohody do budoucna zakáže (§ 7 odst. 1 zákona). V souladu s § 7 odst. 2 zákona může Úřad v řízení podle § 7 odst. 1 zákona uložit, aby účastníci řízení splnili opatření, která společně navrhli, jsou-li dostatečná pro ochranu hospodářské soutěže a odstraní-li se jejich splněním závadný stav. Tato opatření mohou účastníci Úřadu písemně navrhnout nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy jim Úřad doručil výhrady k jejich dohodě. Úřad ovšem nemůže vydat rozhodnutí dle § 7 odst. 2 zákona, jestliže zakázaná dohoda již byla plněna a mohla mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže (§ 7 odst. 4 zákona).
54. **Pojem „rozhodnutí sdružení soutěžitelů“** (které může ovlivnit hospodářskou soutěž), je v zájmu efektivní aplikace zákona vykládán rozhodovací praxí a judikaturou z hlediska projevu vůle široce; zahrnuje nejen rozhodnutí, dohody, usnesení orgánů sdružení či opatření jeho výkonných orgánů, ale také může jít o stanovy, vnitřní předpisy sdružení apod. Rozhodnutí sdružení soutěžitelů nemusí být vydáno ve formě předvídané interními předpisy sdružení. Rozhodnutí sdružení soutěžitelů také nemusí být nutně závazné pro členy sdružení (může jít i o pouhé doporučení¹³, pokud jej lze označit jako „...*věrný projev vůle sdružení koordinovat chování svých členů bez ohledu na to, jaká je právní kvalifikace takového doporučení...*“¹⁴) ani nemusí být výsledkem konsensu všech členů sdružení. Rovněž není rozhodné, zda může nepřímo dopadat i na jednání jiných „nesdružených“ účastníků trhu. Pro jeho protiprávnost z hlediska zákona je rozhodné, zda ovlivňuje, případně je způsobilé ovlivnit¹⁵, soutěžní chování členů sdružení, v důsledku čehož má nebo může mít dopad na hospodářskou soutěž (tj. v důsledku rozhodnutí sdružení soutěžitelů nastalo skutečné narušení soutěže, nebo toto rozhodnutí k narušení soutěže na trhu může vést).¹⁶
55. Vymezení pojmu „rozhodnutí sdružení soutěžitelů“ je jak v zákoně o ochraně hospodářské soutěže tak v zákoně č. 63/1991 Sb. konzistentní. Jedinou formální odlišností je, že zákon č. 63/1991 Sb. používal pro nejrůznější formy sdružení legislativní zkratku „sdružení podnikatelů“, zatímco zákon o ochraně hospodářské soutěže používá souhrnný termín „sdružení soutěžitelů“. Obě citované právní normy také shodně stanovily zákaz dohod mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže.
56. K tomu, aby nejrůznější opatření, doporučení či rozhodnutí učiněná v rámci sdružení soutěžitelů naplnila skutkovou podstatu zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů

¹³ V praxi tedy nemusí být požadované/doporučované chování členy sdružení dodržováno.

¹⁴ Rozsudek Evropského soudního dvora C-45/85 [1987] ECR – 405 ve věci *Verband der Sachversicherer*.

¹⁵ Zákon o ochraně hospodářské soutěže nevyžaduje, aby zakázaná dohoda k narušení hospodářské soutěže skutečně vedla (aby následek fakticky již nastal), postačí, že k narušení mohla vést. Tato skutečnost byla opakovaně potvrzena judikaturou českých soudů (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 19/2006 ze dne 9. 1. 2007 ve věci *Komora veterinárních lékařů ČR*; rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 31 Ca 64/2004 ze dne 31. 5. 2006 ve věci *ČEZ*, potvrzený rozsudkem NSS č.j. 2 Afs 17/2007).

¹⁶ Tento výklad je vlastní i rozhodovací praxi Vrchního soudu (viz rozhodnutí VS č.j. 2A 5/1996 ze dne 12. 9. 1996 ve věci *Česká komora architektů*).

ve smyslu zákona, musí být kumulativně splněno několik podmínek. Předně musí jít o **úkon sdružení**, tzn. ten, kdo za sdružení úkon učinil, musí být orgánem/osobou oprávněnou za sdružení vystupovat, nebo tak alespoň musí být členy sdružení vnímán. Dále musí jít o **adresný úkon sdružení směřující k jeho členům** (a to i nepřímo, např. prostřednictvím profesního časopisu dodávaného členům, internetových stránek sdružení apod.). Ze samotného úkonu pak musí vyplývat (a to alespoň nepřímo) zřetelná **snaha o unifikaci** soutěžního chování určitého okruhu soutěžitelů, kteří jsou členy sdružení (zejména u doporučujících forem rozhodnutí sdružení soutěžitelů může směřovat i vůči širšímu okruhu adresátů, včetně subjektů stojících mimo sdružení soutěžitelů).

57. Již samotná existence doporučení uskutečněného v rámci sdružení soutěžitelů, byť by nebylo závazné a vykonatelné pod hrozbou uložení sankce, zakládá možný protisoutěžní charakter, neboť principem je způsobilost identifikovat budoucí soutěžní chování soutěžitelů, a to i takového doporučení sdružení soutěžitelů, které je plněno dobrovolně a jen částečně.¹⁷
58. **Obzvláště nebezpečné pro hospodářskou soutěž jsou nejrůznější snahy sdružení soutěžitelů směřující k unifikaci cen**, obchodních podmínek apod. u svých členů; i jen pouhá existence adresného cenového doporučení ze strany sdružení vede k tomu, že následné chování soutěžitelů na trhu nevyplývá z jejich samostatné a nezávislé úvahy, nýbrž je ovlivněno ze strany sdružení.¹⁸ V každém doporučení sdružení soutěžitelů je obsažen prvek protisoutěžní horizontální spolupráce a členům (příp. i konkurentům stojícím mimo sdružení) sdružení umožňuje identifikovat budoucí soutěžní chování svých konkurentů.¹⁹
59. Evropská judikatura posuzuje ceníky vydávané sdruženími soutěžitelů jako porušení čl. 81 Smlouvy ES. Jako příklad je možno uvést rozsudek Evropského soudního dvora (dále též jen „ESD“) ze dne 26. 11. 1975 ve věci *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique and others v. Commission* [1975] ECR 1491 (odst. 9 – 11). Komise rozhodla, že vydání ceníku upravujícího prodejní ceny tapet a dalších produktů subjektů podílejících se na sdružení představuje porušení čl. 81 Smlouvy ES. ESD se s tímto argumentem ve svém rozsudku ztotožnil. Další rozsudek ESD 246/86 ze dne 11. července 1989 ve věci *SC Belasco and others v. Commission* [1989] ECR 2117 (odst. 2, 3, 6, 7 a 12) konstatoval, že Belasco jako sdružení společností zabývajících se výrobou a prodejem speciální lepenky, tmelů a tekutého asfaltu vydalo ceník těchto produktů, resp. jednotlivých položek, z nichž sestávaly střešní a jiné krytiny. ESD zhodnotil toto jednání jako protisoutěžní chování, které narušuje cenovou soutěž na trhu. Podobně rozhodla Komise ve věci horizontální dohody výrobců nití, které prodávají průmyslovým zákazníkům – rozhodnutí C(2005)3452

¹⁷ Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Asf 86/2007 ze dne 31. 10. 2008 ve věci *Česká lékárnická komora* (cit): „Profesní komora je obecně oprávněna stanovit pravidla související s respektováním zásad profesní etiky nad rámec povinností, jež by jejím členům jinak vyplývaly z obecně závazných právních předpisů, vždy však při jejich stanovení musí respektovat zákaz dohod narušujících hospodářskou soutěž.“

¹⁸ Srov. např. rozhodnutí Komise 96/438, publikované v Úředním věstníku L 181/28 [1996] ve věci *Fenex*, nebo rozsudek Soudu první instance C-209/78 [1978] ECR – 2111 ve věci *Van Landewycke*, dle kterých i nezávazné cenové doporučení může mít citelný dopad na cenovou soutěž.

¹⁹ Srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 31 Ca 102/2004 ze dne 31. 5. 2005 ve věci *Komora veterinárních lékařů*, ve kterém soud judikoval, že v každém doporučení sdružení soutěžitelů je obsažen prvek horizontální spolupráce, neboť ten je vlastní jakékoli spolupráci soutěžitelů, kteří se předem sdružili a nelze jej proto přehlížet.

ze dne 14. září 2005 vydané v OJ 2008/C 21/08 (odst. 102, 104 a 280). Tito soutěžitelé si na svých setkáních vyměnili navzájem ceníky svých produktů a společně tyto ceníky sjednotili.

60. Stejným způsobem jako Komise, resp. ESD, postupuje při posuzování cenových doporučení vydávaných ze strany sdružení soutěžitelů i Úřad. Jako typově podobný případ lze uvést rozhodnutí předsedy Úřadu č.j. R 42/2002 ze dne 27. 10. 2003 ve věci *České asociace úklidu a čištění*. Toto sdružení soutěžitelů schválilo doporučená cenová rozpětí služeb úklidu a čištění (uvedená v Kč/m²), což bylo posouzeno jako porušení § 3 odst. 1 zákona. Sdružení nestanovilo konkrétní cenu za určitý úkon, ale doporučilo svým členům vycházet z cenových rozpětí jednotlivých služeb, z nichž se skládala výsledná cena zakázky. V podstatě však rovněž určilo postup, při jehož dodržení mohl člen sdružení zkalkulovat poměrně přesný odhad celkové ceny za všechny jím prováděné úkony.

VI.2. Aplikace čl. 81 Smlouvy o založení Evropského společenství

61. Úřad je podle čl. 3 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále též jen „Smlouva ES“) povinen aplikovat čl. 81 Smlouvy ES v případech, kdy by jednání soutěžitelů mohlo mít vliv na obchod mezi členskými státy Evropských společenství. Čl. 81 Smlouvy ES stanoví, že se společným trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu, zejména ty, které přímo nebo nepřímo určují ceny nebo jiné obchodní podmínky.
62. Skutečnost, zda posuzované rozhodnutí sdružení soutěžitelů může ovlivnit obchod mezi členskými státy, hodnotil Úřad v souladu s Oznámením Komise – Pravidla pro pojem dopadu na obchod mezi členskými státy obsažený v čl. 81 a 82 Smlouvy ES (dále též jen „Pravidla Komise“).²⁰ Podle čl. 52 Pravidel Komise není dohoda způsobilá znatelně ovlivnit obchod mezi členskými státy, pokud jsou kumulativně splněny následující podmínky: (i) celkový roční obrat dotčených soutěžitelů nepřesahuje 40 mil. EUR a zároveň (ii) jejich podíl na relevantním trhu je menší než 5 %.
63. Úřad konstatuje, že vzhledem k vymezenému souhrnnému podílu členů TDC na relevantním trhu menšímu než 2 % (viz bod 44), nejsou v daném případě tato kvantitativní kritéria pro posouzení dopadu na obchod mezi členskými státy splněna. Není naplněno ani kvalitativní kritérium pro možné ovlivnění obchodu mezi členskými státy, neboť především z důvodu rozdílné požadované úrovně služeb poskytovaných v oblasti grafického designu a typografie, odlišné výše cen a jazykové bariéry (při komunikaci objednatele s autorem díla; při poskytovaných konzultacích; při vytváření návrhu díla, zejména při vytváření textů aj.) nedochází k významnému poskytování služeb na přeshraniční úrovni.

²⁰ Zveřejněné v Úředním věstníku pod č. 2004/C 101/07.

64. Úřad proto z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že dokument Ceník TDC nemohl mít znatelný vliv na obchod mezi členskými státy a na jednání účastníka řízení čl. 81 Smlouvy ES neaplikoval.

VI.3. Předmětné rozhodnutí sdružení soutěžitelů

65. Úřad spatřoval možné porušení § 3 odst. 1 zákona v tom, že TDC vydalo dokument Ceník TDC, který:
- a) ve své *obecné části* stanoví, že členové sdružení Typo Design Club jsou vázáni se při tvorbě cen řídit platným ceníkem sdružení Typo Design Club a minimálními cenami za položky v něm uvedenými a že je profesní ctí člena sdružení Typo Design Club obeznámit jiného člena sdružení Typo Design Club se skutečností, kdy je klientem vyzván ke spolupráci na stejné zakázce (ať už formou doplnění nebo přepracování zakázky), kterou pro klienta zpracovává nebo zpracovával jiný člen sdružení Typo Design Club, pokud toto oznámení neučiní klient,
 - b) v části nazvané „*Tvorba cen*“ specifikuje položky, z nichž se skládá celková cena za grafické práce,
 - c) v části „*Klasifikace oblastí grafického designu*“ obsahuje minimální ceny a hodinové sazby za grafické práce a některé další úkony.

VI.3.1 Rozhodnutí sdružení soutěžitelů o přímém určení ceny

Formální stránka zakázané dohody

66. Úřad se nejprve zabýval cenovými praktikami účastníka řízení obsaženými v dokumentu Ceník TDC.
67. Nezbytným předpokladem pro možnou deklaraci zakázaného a neplatného rozhodnutí sdružení soutěžitelů je zjištění, zda lze účastníka řízení považovat za soutěžitele, resp. sdružení soutěžitelů ve smyslu § 2 odst. 1 zákona. Účastník řízení působí jako sdružení zaregistrované dle zákona o sdružování občanů sdružující fyzické osoby působící v oboru grafického designu a typografie. Členové účastníka řízení si vzájemně konkurují při poskytování služeb v oblasti grafického designu a typografie, plně na ně dopadá osobní působnost zákona, neboť v rámci výkonu této ekonomické činnosti jsou soutěžiteli.²¹ Účastník řízení potom splňuje veškeré podmínky pro to, aby na něj, co by na sdružení soutěžitelů, rovněž plně dopadala osobní působnost zákona (viz § 2 odst. 1 zákona).
68. Schválení dokumentu Ceník TDC je adresným úkonem nejvyššího orgánu TDC, členské schůze, směřujícím ke členům TDC, přičemž je deklarována jeho závaznost pro členy TDC. Schválené znění tohoto vnitřního předpisu účastníka řízení bylo na přelomu let 2002 a 2003 zveřejněno na internetových stránkách TDC, převážná většina členů se s ním seznámila již dříve na některé ze členských schůzí TDC, ostatní členové i někteří další konkurenti stojící mimo sdružení TDC (viz bod 28) se o jeho existenci dozvěděli na internetových stránkách TDC. **Podmínku vydání rozhodnutí**

²¹ Tuto skutečnost ostatně konstatuje i účastník řízení ve svém vyjádření k Výhradám Úřadu ze dne 3. 2. 2009 (viz bod 31).

sružení soutěžitelů orgánem sružení má tedy Úřad za splněnou, neboť dokument Ceník TDC byl schválen členskou schůzí, která je podle Stanov TDC nejvyšším orgánem sružení a rozhoduje o všech podstatných věcech sružení. Dokazováním provedeným Úřadem bylo zjištěno, že samotní členové TDC povědomí o existenci dokumentu Ceník TDC a jeho umístění na internetových stránkách TDC mají. Je tedy **splněna rovněž druhá podmínka naplnění skutkové podstaty zakázaného rozhodnutí sružení soutěžitelů, a sice že se jedná o úkon sružení směřující k jeho členům**, neboť předmětné rozhodnutí sružení soutěžitelů bylo primárně určeno a zprostředkováno jeho členům.²²

69. Závadnost jednání TDC spatřuje Úřad v tom, že **části dokumentu Ceník TDC nazvané „Tvorba cen“ a „Klasifikace oblastí grafického designu“ ve spojení s obecnou částí poskytují adresátům konkrétní návod, jakým způsobem vytvořit konečnou cenu a jak oceňovat služby** (v konkrétních cenových relacích), což je výrazem snahy o koordinaci činnosti členů sružení soutěžitelů.²³ I když účastník řízení uvedl, že dokument Ceník TDC je spíše obecnějším návodem a orientačním vodítkem, účelem jehož vytvoření bylo zvýšení kvality grafického designu, a i členové účastníka řízení považují tento dokument pouze za orientační materiál, Úřad konstatuje, že informace o tom, jak postupovat při určení cen za poskytované služby, jsou natolik návodné, že mohou způsobit jejich reálné přejímání soutěžiteli poskytujícími služby v oblasti grafického designu a typografie a tím narušit hospodářskou soutěž. TDC tímto jednáním může reálně unifikovat chování svých členů v jejich cenové politice a umožnit identifikaci budoucího chování na trhu členům sružení i ostatním soutěžitelům poskytujícím služby v oblasti grafického designu a typografie, čímž je **splněna i podmínka, že zakázané rozhodnutí sružení soutěžitelů má snahu unifikovat budoucí soutěžní chování členů sružení** (potažmo i subjektů stojících mimo toto sružení).
70. Úřad na základě těchto skutečností dospěl k závěru, že dokument **Ceník TDC ve svých částech „Tvorba cen“ a „Klasifikace oblastí grafického designu“ ve spojení s obecnou částí naplňuje formální stránku zakázaného rozhodnutí sružení soutěžitelů** ve smyslu § 3 odst. 1 zákona a Úřad je kvalifikuje jako rozhodnutí sružení soutěžitelů o přímém určení ceny ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) zákona.

Materiální stránka zakázané dohody

71. Rozhodnutí sružení soutěžitelů o přímém určení ceny jsou rozhodnutími, která ze své podstaty vždy způsobují přinejmenším potenciální narušení hospodářské soutěže a mají negativní dopad na kvalitu a intenzitu soutěžního prostředí, a to bez ohledu na velikost souhrnného podílu členů účastníka řízení na trhu. Tomu nasvědčuje i skutečnost, že tato rozhodnutí sružení soutěžitelů nelze vyjmout ze zákazu dohod dle § 3 odst. 1 zákona aplikací pravidla *de minimis* (viz § 6 zákona), ani prostřednictvím blokové výjimky (viz § 4 zákona). Jde o tzv. *hard-core* ujednání, která jsou považována za zvlášť závažné narušení hospodářské soutěže.

²² Tuto skutečnost ostatně konstatuje i účastník řízení ve svém vyjádření ze dne 18. 11. 2008 (viz bod 22).

²³ Srov. rozsudek Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 2 A 5/96 ze dne 12. 9. 1996 ve věci *Česká komora architektů*.

72. Části dokumentu Ceník TDC „*Tvorba cen*“ a „*Klasifikace oblastí grafického designu*“ ve spojení s *obecnou částí*, které svým adresátům poskytují konkrétní návod, jakým způsobem vytvořit konečnou cenu a jak oceňovat služby v oblasti grafického designu a typografie, jsou způsobilé negativně ovlivnit hospodářskou soutěž, protože může dojít ke sjednocování cen za tyto služby a k likvidaci konkurence v oblasti ceny mezi soutěžiteli poskytujícími služby v oblasti grafického designu a typografie. Nejen členové TDC mají možnost odhadnout, jakým způsobem se budou chovat ostatní členové při tvorbě cen, a přizpůsobit tomu svou cenovou politiku, ale i konkurenti stojící mimo sdružení mohou eliminovat pochybnosti o budoucím chování členů TDC na relevantním trhu a stanovit stejné ceny, což v konečném důsledku může vést k omezení možnosti spotřebitele – objednatele služeb v oblasti grafického designu a typografie získat služby za odlišnou, zejm. nižší cenu. Stanovení závazných minimálních cen sdružením TDC totiž omezuje svobodnou volbu členů TDC stanovit cenu za poskytnutou službu na základě konkurenčního boje. Pokud všichni členové TDC začnou uplatňovat stejné ceny za poskytované služby, je pravděpodobné, že i jejich konkurenti stojící mimo sdružení TDC přizpůsobí své ceny a tím zdeformují základní principy hospodářské soutěže a poškodí spotřebitele, neboť při nedeformovaném soutěžním prostředí by cena služeb v oblasti grafického designu a typografie mohla dosahovat i nižších částek, než které stanoví dokument Ceník TDC.
73. Úřad konstatuje, že v případě *hard-core* ujednání, kterými uvedené části dokumentu Ceník TDC jsou, není rozhodné, zda se členové účastníka řízení tímto dokumentem při stanovování cen skutečně řídí či z něho při tvorbě cen vycházejí, a zda dodržují v něm stanovenou strategii pro tvorbu cen a minimální ceny za služby v oblasti grafického designu a typografie. Není též relevantní, z hlediska konstatování potenciálního dopadu posuzovaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů na trh, že účastník řízení dodržování dokumentu Ceník TDC svými členy, i přes v něm konstatovanou závaznost, nekontroloval.
74. Pokud jde o samotné plnění posuzovaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů, Úřad zjistil, že min. jeden soutěžitel na relevantním trhu (subjekt stojící mimo TDC) poskytoval své služby za ceny vytvořené podle dokumentu Ceník TDC (viz bod 28), který byl součástí jeho internetových stránek.
75. Úřad tedy konstatuje, že **posuzované části dokumentu Ceník TDC byly potenciálně způsobilé narušit hospodářskou soutěž, a to vůči členům TDC od vzniku tohoto dokumentu (tj. nejdříve od 1. 1. 2001) a vůči konkurentům stojícím mimo sdružení okamžikem zveřejnění na internetových stránkách TDC (tj. na přelomu let 2002 a 2003), a naplnily tak materiální stránku skutkové podstaty správního deliktu dle § 3 odst. 1 ve spojení s § 3 odst. 2 písm. a) zákona, tj. zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů.**

VI.3.2 Rozhodnutí sdružení soutěžitelů o možném rozdělení zákazníků

76. Úřad se dále zabýval tím, zda by část dokumentu Ceník TDC, v níž se uvádí, že (cit.): „*...je profesní ctí člena TDC obeznámit jiného člena TDC se skutečností, kdy je klientem vyzván ke spolupráci na stejné zakázce (ať už formou doplnění nebo přepracování zakázky), kterou pro klienta zpracovává nebo zpracovával jiný člen TDC, pokud toto oznámení neučiní klient,*“ nemohla naplňovat znaky zakázaného

rozhodnutí sdružení soutěžitelů o rozdělení zakazníků ve smyslu § 3 odst. 1 ve spojení s § 6 odst. 2 písm. a) zákona.

77. Ve správním řízení bylo zjištěno, že účelem tohoto ustanovení je chránit členy TDC před možností zneužití jejich autorských práv ze strany objednatelů služeb grafického designu a typografie, neboť při přepracovávání autorských děl jiným grafikem než autorem může dojít k nečestným praktikám, které autorská díla zčásti nebo zcela poškozují.²⁴ Vzhledem ke skutečnosti, že členové TDC chápou toto ustanovení jako doporučující nebo se tímto ustanovením vůbec neřídí, a že rozdělování odběratelů služeb v oblasti grafického designu a typografie poskytovaných členy TDC na základě tohoto ustanovení nebylo zjištěno, Úřad konstatuje, že se o zakázané rozhodnutí sdružení soutěžitelů o rozdělení zakazníků ve smyslu § 3 odst. 1 ve spojení s § 6 odst. 2 písm. a) zákona nejedná.

VI.4. Podmínky pro vynětí ze zákazu

78. Poté, co Úřad dospěl k závěru, že posuzované rozhodnutí sdružení soutěžitelů (ve shora uvedených částech) naplnilo formální i materiální znaky správního deliktu ve smyslu § 3 odst. 1 zákona ve spojení s § 3 odst. 2 písm. a) zákona, se Úřad zabýval tím, zda ho nelze vyjmout ze zákazu dohod na základě aplikace § 6 odst. 1 zákona (tzv. pravidlo *de minimis*).
79. Úřad konstatuje, že vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení přijal zakázané rozhodnutí sdružení soutěžitelů o přímém určení cen ve smyslu § 6 odst. 2 písm. b) zákona, **nevztahuje se na toto rozhodnutí vynětí ze zákazu dohod dle § 6 odst. 1 zákona.**
80. Nespadá-li na rozhodnutí sdružení soutěžitelů o přímém určení cen vynětí ze zákazu dle § 6 odst. 1 zákona ani je nelze podřadit pod blokovou výjimku, je nutno se dále zabývat tím, zda toto rozhodnutí sdružení soutěžitelů nesplňuje podmínky pro vynětí ze zákazu dohod na základě zákonné výjimky ve smyslu § 3 odst. 4 zákona. Podmínky obsažené v § 3 odst. 4 zákona musejí být splněny kumulativně, aby se zákaz vyslovený v § 3 odst. 1 zákona na jinak formálně zakázané a neplatné dohody nevztahoval.
81. Úřad konstatuje, že dokument Ceník TDC vede k potlačení cenové soutěže mezi soutěžiteli na trhu v oblasti grafického designu a typografie a nepřináší spotřebitelům žádné výhody, neboť potlačení cenové soutěže má potenciál znemožnit spotřebitelům získat službu za cenu, jež by byla výsledkem konkurenčního boje mezi těmito soutěžiteli.
82. S ohledem na to, že pro aplikaci zákonné výjimky ze zákazu dohod musí být splněny podmínky obsažené v § 3 odst. 4 zákona kumulativně a podmínka stanovená v § 3 odst. 4 písm. b) splněna není, nebylo dále nutné zabývat se otázkou splnění podmínek uvedených v § 3 odst. 4 písm. a) a c) zákona. **Vynětí předmětného rozhodnutí sdružení soutěžitelů na základě zákonné výjimky ve smyslu § 3 odst. 4 zákona je tedy vyloučeno.**

²⁴ K obeznámení jiného člena TDC má dojít pouze v případech doplnění nebo přepracování již započatého autorského díla jiného autora.

VI.5. Vyjádření Úřadu k připomínkám účastníka řízení a jím navrženým opatřením

83. K námitce účastníka řízení, že nesoutěží se společnostmi s předmětem činnosti obdobným, jako mají jeho členové a že jeho předmětem činnosti není podnikání ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku, Úřad odkazuje na bod 67 tohoto rozhodnutí.²⁵
84. Dle názoru účastníka řízení posuzuje Úřad členy TDC jako osoby podnikající podle obchodního zákoníku, přitom se tito členové při své tvůrčí činnosti řídí zejména autorským právem. K tomu Úřad sděluje, že není rozhodné, zda členové účastníka řízení poskytují své služby v oblasti grafického designu a typografie jako podnikatelé nebo umělci. Z hlediska zákona je podstatné, že tyto subjekty vlastní ekonomickou činností dosahují příjmů (zisku) a při jejich dosahování vzájemně soutěží. Účastník řízení Úřadu ve svém vyjádření k Výhradám Úřadu ze dne 3. 2. 2009 sám potvrdil, že si jeho členové vzájemně konkurují (viz bod 31).
85. Dále Úřad konstatuje, že tvrzení účastníka řízení, že při soutěži na trhu své členy nijak neochraňuje a nezajišťuje jim žádné výhody, je v rozporu s čl. 2 Stanov TDC.
86. Účastník řízení dále zpochybňuje vymezený souhrnný podíl členů TDC na relevantním trhu, neboť podle něj Úřad při jeho výpočtu vycházel z nepřesných odhadů, a má za to, že situace na trhu služeb grafického designu a typografie je nepřehledná, a tudíž není znám žádný relevantní údaj o počtu subjektů působících na daném trhu a že souhrnný podíl 30 členů TDC na trhu služeb grafického designu a typografie je zcela marginální. Tento podíl je podle účastníka řízení nesprávný i s ohledem na fakt, že výkony v oblasti grafického designu a typografie se nerealizují výlučně v souvislosti s reklamou. Úřad se ztotožňuje s názorem účastníka řízení o vysokém počtu subjektů působících na trhu služeb grafického designu a typografie s ohledem na nízké nároky kladené na designéry ze strany objednatelů a odběratelů prací grafického designu a typografie (především co se týče požadavků na vzdělání), kdy grafickým designérem může být téměř každý, kdo ovládá nějaký grafický program. Neboť počet soutěžitelů na relevantním trhu není a ani nemůže být znám, přesná data o objemu služeb poskytnutých v oboru grafického designu neexistují. Úřad tedy při stanovování souhrnného podílu členů TDC na trhu vycházel z předpokladu, že grafické práce jsou z větší části součástí reklamní činnosti a využil kvalifikovaných odhadů asociací působících v oboru reklamy a komunikačních služeb. Stanovení souhrnného podílu všech členů účastníka řízení na trhu je relevantní zejména pro zkoumání, zda by zakázané rozhodnutí sdružení soutěžitelů mohlo být vyjmuta ze zákazu dohod ve smyslu § 6 odst. 1 zákona. I přes nízký souhrnný podíl členů účastníka řízení na relevantním trhu však vynětí ze zákazu aplikovat nelze, neboť je dokument Ceník TDC tzv. *hard-core* ujednáním (viz bod 71).
87. K námitce účastníka řízení, že zveřejnění dokumentu Ceník TDC nenarušilo a ani nemohlo narušit hospodářskou soutěž, Úřad odkazuje na body 71 a násl.

²⁵ Za účast v hospodářské soutěži nelze považovat pouze podnikání, ale jde o každou aktivitu schopnou ovlivnit fungování trhu bez ohledu na to, zda je primárně zaměřena na dosažení zisku. Srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 A 134/95 ze dne 25. 10. 1996 ve věci *Česká lékárnická komora*.

88. Účastník řízení navrhl v průběhu řízení opatření k odstranění závadného stavu (jsou shrnuta v bodě 35 rozhodnutí). Opatření navržená účastníkem řízení, resp. soutěžiteli, může Úřad přijmout pouze za splnění kumulativních podmínek stanovených zákonem. První z podmínek je iniciativa soutěžitelů. Druhou z podmínek je odpadnutí výhrad, které Úřad k jednání soutěžitele, tj. účastníka daného správního řízení, měl, a které mu sdělil. Jde tedy o taková opatření, jejichž splněním dojde k nápravě stavu, který Úřad na základě svých dosavadních poznatků z šetření považuje za závadný. Třetí podmínkou je pak skutečnost, že toto řešení je dostačující z hlediska ochrany hospodářské soutěže. Poslední podmínka bude naplněna pouze v případech, kdy zakázaná dohoda nebyla dosud plněna, neměla a ani nemohla mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Naopak podmínky přijetí navrhovaných opatření nejsou splněny, pokud navrhovaná opatření nejsou dostatečná pro ochranu hospodářské soutěže nebo se jejich splněním neodstraní závadný stav anebo **byla-li dohoda, ohledně níž je řízení vedeno, již plněna a mohla-li mít alespoň potenciálně za následek podstatné narušení soutěže**. V těchto případech Úřad navrhovaná opatření přijmout nemůže a pokračuje v řízení. Pojem podstatného narušení hospodářské soutěže zákon blíže nespecifikuje, jeho naplnění však může vyplynout jak z vlastního obsahu dohody (např. *hard-core* kartely), tak např. z tržní síly soutěžitelů, kteří jsou účastníky dohody, délky trvání protiprávního jednání a dalších.
89. Skutečnost, ve kterém konkrétním případě lze navržená opatření přijmout a kdy nikoli, vyplývá z „*Oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o alternativním řešení některých soutěžních problémů*“ (dále též „*Oznámení Úřadu*“), jež Úřad vydal a zveřejnil na svých internetových stránkách.²⁶ Podle Oznámení Úřadu nemůže být rozhodnutí o závazcích (přijetí navrhovaných opatření) vydáno, pokud jednání, které Úřad pokládá na základě dosud provedených důkazů za závadné, již bylo realizováno a mělo (nebo mohlo mít) za následek podstatné narušení hospodářské soutěže (§ 7 odst. 4 zákona). Rozhodnutí o závazcích nemůže být přijato, pokud se jedná o velmi závažný delikt. Za ten je podle čl. 14 Oznámení Úřadu považována i horizontální dohoda o cenách, a to i v podobě zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů. Institut opatření podle § 7 odst. 2 a násl. zákona je určen pro méně závažné formy protisoutěžního jednání, u nichž se dosud podstatným způsobem neprojevíly negativní dopady na hospodářskou soutěž a ohledně níž lze sjednat nápravu. Do této kategorie jednání však v žádném ohledu nelze řadit cenové horizontální dohody.
90. Úřad tedy **nemá za splnění tu podmínku, že dohoda, ohledně níž je řízení vedeno, nebyla plněna a nemohla mít alespoň potenciálně za následek podstatné narušení soutěže**. Předmětné rozhodnutí sdružení soutěžitelů mající podobu tvrdého kartelu (cenová dohoda) bylo realizováno, tj. bylo sdružením vydáno a zveřejněno, byli s ním seznámeni jeho adresáti (členové sdružení) a rovněž další soutěžitelé působící v horizontální úrovni na trhu, přičemž toto rozhodnutí mohlo prokazatelně vést k narušení hospodářské soutěže v oblasti ceny v celé šíři relevantního trhu, jak je výše uvedeno.
91. Opatření, která v průběhu řízení navrhoval účastník řízení k odstranění závadného stavu, vzal Úřad v úvahu jako aktivní spolupráci a přihlédl k nim při konstatování doby ukončení protisoutěžního jednání a rovněž při kalkulaci pokuty.

²⁶ Srov. <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/pravidla-pro-alternativni-reseni-souteznych-problemu/>.

VI.6. Závěr právního posouzení jednání účastníka řízení

92. Dokument Ceník TDC byl schválen členskou schůzí TDC v roce 2000, jednání účastníka řízení posuzované Úřadem tak časově spadá do doby, na kterou se vztahoval jak zákon č. 63/1991 Sb. (nejdříve od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001), tak současně platný a účinný zákon o ochraně hospodářské soutěže (od 1. 7. 2001 do 18. 3. 2008). Ke zveřejnění dokumentu Ceník TDC na internetových stránkách účastníka řízení došlo na přelomu let 2002 a 2003, od kdy byl způsobilý narušit hospodářskou soutěž s dopadem na celý relevantní trh.
93. Úřad u dokumentu Ceník TDC shledal naplnění formální i materiální stránky skutkové podstaty narušení hospodářské soutěže zakázanou dohodou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona ve spojení s § 3 odst. 2 písm. a) ve formě jejího potenciálního narušení, kterou není možné ze zákazu dohod vyjmout. Úřad tedy rozhodl, jak je uvedeno ve výrokové části I. tohoto rozhodnutí.

VII. Subjektivní stránka deliktu

94. Ačkoliv je odpovědnost za protisoutěžní jednání spočívající v uzavření zakázané dohody narušující soutěž odpovědností objektivní, konstrukce zákona předpokládá možnost uložení pokuty či opatření k nápravě za protisoutěžní delikt pouze tehdy, jestliže k porušení zákona dochází zaviněně, resp., slovy zákona, úmyslně nebo z nedbalosti (viz § 22 odst. 2 zákona). Zákon tak ukládá Úřadu, aby u všech soutěžitelů, tj. jak u fyzických, tak u právnických osob, které hodlá za porušení hmotněprávních ustanovení zákona sankcionovat, zkoumal zavinění. Úřad ve svých rozhodnutích²⁷ složku zavinění zkoumá pravidelně i u soutěžitelů – právnických osob, a to skrze jejich personální substrát (fyzické osoby vystupující v řídicích orgánech soutěžitelů). Zkoumání subjektivní stránky jednání účastníka řízení považuje tedy Úřad za nezbytnou součást úvah o samotné možnosti uložit pokutu; forma zavinění je pak i podle judikatury správních soudů relevantní z hlediska rozhodování o výši ukládané pokuty.²⁸
95. Zaviněním se rozumí psychický vztah toho, kdo se určitým způsobem chová, k výsledku jeho chování. I v soutěžním právu je třeba rozlišovat dvě základní formy zavinění: úmysl (*dolus*) a nedbalost (*culpa*). Při zkoumání formy subjektivní stránky správního deliktu, tj. zavinění, je třeba vycházet ze vztahu intelektuální a volní složky k objektu deliktu, jímž je právem chráněný zájem, proti němuž jednání směřuje. V případě vědomé nedbalosti i nepřímého úmyslu jednající ví, že škodlivý následek může způsobit. Zatímco u vědomé nedbalosti jednající nechce způsobit škodlivý následek, resp. bez přiměřených důvodů spoléhá, že jej nezpůsobí, v případě úmyslu nepřímého je subjekt srozuměn s tím, že škodlivý následek způsobit může. Pokud jde o úmysl přímý, vychází se z toho, že jednající nejenže věděl, ale také chtěl porušit či ohrozit zájem chráněný zákonem. Není tedy rozhodné, zda účastník řízení věděl, že porušuje konkrétní zákonné ustanovení, či zda si byl vědom možností porušení zákona. Při posouzení subjektivní stránky deliktu porušení zákazu stanoveného v § 3 odst. 1 zákona je rozhodné posouzení volní a vědomostní složky ve vztahu k objektu deliktu, tj. k právem chráněnému zájmu, jímž je existence a fungování

²⁷ Srov. např. rozhodnutí Úřadu č.j. S 132/2007-05901/2008/810 ze dne 1. 4. 2008 ve věci *Estée Lauder CZ*.

²⁸ Srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 31 Ca 133/2005-62 ze dne 30. 11. 2006 ve věci *SAZKA*, potvrzený rozsudkem NSS č.j. 7 Afs 40/2007.

hospodářské soutěže na trhu zboží a služeb, resp. hospodářská soutěž prostá narušení ve smyslu § 1 odst. 1 zákona, tedy účinná hospodářská soutěž.

96. Při posuzování formy zavinění Úřad též přihlédl k judikatuře evropských soudů, z níž vyplývá, že pro konstatování úmyslného porušení soutěžního práva není nezbytné, aby si soutěžitel byl vědom toho, že porušuje zákaz stanovený soutěžními pravidly Smlouvy ES; je dostačující, aby si nemohl být nevědomý toho, že napadené jednání mělo za cíl nebo mohlo mít za následek narušení hospodářské soutěže na společném trhu.²⁹
97. Při posuzování subjektivní stránky jednání, jež je předmětem správního řízení, vycházel Úřad z toho, že si účastník řízení mohl být vědom toho, že by jeho jednání mohlo mít za následek narušení hospodářské soutěže v oblasti ceny a pro případ, že se tak stane, byl s tímto srozuměn. Úřad proto dospěl k závěru, že účastník řízení porušil zákon ve formě nepřímého úmyslu.

VIII. Odůvodnění výše pokuty

98. Podle § 22 odst. 2 zákona může Úřad soutěžitelům uložit pokutu do výše 10 miliónů Kč nebo do výše 10 % z čistého obratu dosaženého za poslední ukončené účetní období, jestliže úmyslně nebo z nedbalosti porušili zákazy stanovené v § 3 odst. 1, § 11, odst. 1 a § 18 odst. 1 zákona nebo neplní závazky uznané podle § 7 odst. 2 nebo § 11 odst. 3 zákona. Při rozhodování o výši pokuty přihlédne Úřad zejména k závažnosti, případnému opakování a délce trvání porušování zákona.
99. Pokutu za spáchání správního deliktu ve smyslu § 3 odst. 1 zákona lze uložit pouze za dobu trvání porušení tohoto zákona, nejdříve od jeho účinnosti, tj. od 1. 7. 2001. Zákon o ochraně hospodářské soutěže zrušil zákon č. 63/1991 Sb., nezmocnil však Úřad sankcionovat správní delikty spáchané za jeho účinnosti. Úřad je oprávněn deklarovat porušení zákona č. 63/1991 Sb., jak vyplývá z ustálené soudní judikatury, nepostihuje však toto protisoutěžní jednání sankcí.
100. Stanovení výše pokuty v mezích zákona je věcí správního uvážení Úřadu, které se v konkrétním případě odvíjí od posouzení skutkových okolností daného případu. Dle judikatury českých soudů³⁰ musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i jiné nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení. Zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře soutěžitele, aby v něm byla obsažena jeho represivní funkce, aniž by byl pro soutěžitele likvidační. Uložená pokuta by tedy měla plnit zároveň funkci represivní a funkci preventivní.
101. Při stanovování konkrétní výše pokuty Úřad předně vychází ze zákonem předepsaných kritérií, která má v sobě tato pokuta odrážet, a to ze závažnosti deliktu, délky jeho trvání a případného opakování protisoutěžního jednání účastníka správního řízení. Dále Úřad zohledňuje další jím zjištěná specifika případu, která jsou pro stanovení výše pokuty relevantní.³¹

²⁹ Srov. např. rozsudek Soudu prvního stupně T-65/89 ve věci *Industrie and British Gypsum v. Komise*, [1993] ECR II-389.

³⁰ Srov. rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 Ca 27/2006 ze dne 6. 4. 2007 ve věci *ČSAD Liberec*.

³¹ Srov. rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 Ca 20/2006 ze dne 29. 5. 2007 ve věci *Telefónica O2*.

102. Úřad za účelem zvýšení předvídatelnosti a transparentnosti svého rozhodování při ukládání pokut za porušení hmotněprávních povinností stanovených zákonem vypracoval a na svých internetových stránkách zveřejnil tzv. „Zásady postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při stanovování výše pokut podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění“ (dále též jen „Zásady“). Správní řízení v dané věci bylo zahájeno po dni publikace Zásad, Úřad však podle nich v tomto případě nemohl zcela postupovat s ohledem na bod 14 Zásad. Dle tohoto ustanovení nebudou Zásady aplikovány v nestandardních případech, kdy je možná specifika případu a míru odlišnosti stručně a jasně definovat a kde takový odlišný postup vyžadují principy přiměřenosti a spravedlnosti.

Základní částka pokuty

103. Charakter činnosti účastníka řízení neumožňuje aplikaci Zásad v části týkající se stanovení základní částky pokuty – tato má být stanovena na základě obratu dosaženého účastníkem řízení z prodeje zboží či služeb, jichž se narušení hospodářské soutěže přímo nebo nepřímo dotýká (hodnota prodejů).
104. TDC je občanským sdružením sdružujícím tvůrčí pracovníky profesionálně činné v oboru grafický design a typografie, nevyvíjí vlastní hospodářskou činnost, nelze proto stanovit hodnotu prodejů, od které se odvíjí základní částka pokuty. Úřad tedy určil výši pokuty na základě obecných zásad stanovených v zákoně s využitím principů obsažených v Zásadách tam, kde to bylo možné.
105. Horní hranice pokuty, kterou lze na základě zákona uložit, je stanovena alternativně. Za horní hranici je považována ta z použitelných hranic, která je pro příslušného soutěžitele nepříznivější. Hranice stanovená pevnou částkou se uplatní zejména u soutěžitelů, kteří nejsou založeni za účelem podnikání, a tudíž nedosahují žádného obratu.³² Úřad tedy s ohledem na nepodnikatelský charakter účastníka řízení za horní hranici pokuty považoval částku 10 miliónů Kč.
106. Pro účely stanovení pokuty Úřad vycházel z hospodaření TDC v roce 2008 a zohlednil též údaje hospodaření TDC za rok 2006 a 2007. V roce 2008 dosáhly příjmy účastníka řízení výše 244,80 Kč (jde o jedinou položku za rok 2008 představovanou úroky v bance; členské příspěvky nebyly vybrány) a celkové výdaje činily 30.691,71 Kč. Rok 2008 ukončilo TDC se záporným výsledkem hospodaření (-30.447,23 Kč). Oproti roku 2008 hospodařilo TDC v roce 2007 s kladným výsledkem hospodaření (155.446,70 Kč), příjmy dosahovaly výše 219.376,73 Kč (tvořeny členskými příspěvky ve výši 116.000,- Kč, tržbami z prodeje ročenky a bankovními úroky) a výdaje 63.930,03 Kč. V roce 2006 činily příjmy TDC 39.331,74 Kč (z toho 28.000,- Kč tvořily přijaté členské příspěvky) a výdaje 134.910,32 Kč a své hospodaření ukončilo TDC se záporným výsledkem (-95.578,58 Kč). Zůstatek na běžném účtu TDC činil ke konci roku 2008 83.272,73 Kč a stav pokladny TDC 845,- Kč.

Závažnost

107. Základním východiskem pro stanovení přiměřené výše pokuty je skutečnost, že trest by měl odpovídat povaze a závažnosti správního deliktu, za nějž je ukládán. Při určení

³² Srov. rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 31 Ca 64/2004 ze dne 31. 5. 2006 ve věci ČEZ.

konkrétní výše pokuty je třeba zohlednit jak typovou, tak konkrétní závažnost jednání, jež je předmětem správního řízení.

108. V tomto rozhodnutí je deklarováno porušení § 3 odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona, neboť účastník řízení přijal zakázané rozhodnutí sdružení soutěžitelů o přímém určení cen, které mohlo vést k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb v oblasti grafického designu a typografie. Toto jednání považuje Úřad, v souladu se svou rozhodovací praxí a Zásadami³³, typově za velmi závažné porušení zákona. V případě protisoutěžního jednání, které je považováno typově za velmi závažný delikt, ukládá Úřad nejpřísnější pokuty.
109. V tomto správním řízení Úřad neprokázal faktický dopad předmětného rozhodnutí sdružení soutěžitelů na hospodářskou soutěž. Nebezpečným však Úřad shledává potenciální narušení hospodářské soutěže, k němuž mohlo na základě přijetí dokumentu Ceník TDC v budoucnu docházet, a to v rozsahu celého relevantního trhu, z hlediska geografického na území celé České republiky.

Délka trvání deliktu

110. Dokument Ceník TDC byl v platnosti od roku 2000 do 18. 3. 2008, kdy byl stažen z internetových stránek TDC. Délka trvání protisoutěžního jednání pro účely stanovení pokuty (tj. od 1. 7. 2001, kdy nabyl účinnosti zákon o ochraně hospodářské soutěže) činila 6 let a 8 ukončených měsíců, což nelze hodnotit jako krátkodobé porušování zákona.

Přítěžující a polehčující okolnosti

111. Úřad dále posoudil, zda jsou dány přítěžující či polehčující okolnosti, které jsou důvodem ke zvýšení či snížení pokuty. Všechny přítěžující a polehčující okolnosti je třeba hodnotit jak jednotlivě, tak ve vzájemném kontextu.
112. Úřad přihlédl ke skutečnosti, že účastníku řízení nebylo v minulosti vytýkáno protisoutěžní jednání, a tudíž se porušení zákona nedopustil opakovaně.
113. Úřad rovněž přihlédl k formě zavinění (subjektivní stránce jednání účastníka řízení). Skutečnost, že se účastník řízení dopustil úmyslného porušení zákona, považuje Úřad v souladu se Zásadami za přítěžující okolnost, kterou promítl do konečné výše pokuty.
114. V průběhu správního řízení účastník řízení s Úřadem spolupracoval, před vydáním tohoto rozhodnutí stáhl dokument Ceník TDC ze svých internetových stránek a navrhl Úřadu, aby přijal opatření k nápravě dle § 7 odst. 3 zákona. Toto Úřad v souladu se svou rozhodovací praxí³⁴ i s principy obsaženými v Zásadách³⁵ považuje za polehčující okolnost.
115. Po zohlednění všech shora uvedených přítěžujících a polehčujících okolností stanovil Úřad výslednou výši pokuty na 50.000,- Kč.

³³ Srov. bod 22 Zásad.

³⁴ Srov. rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. R 16/2005 ze dne 21. 9. 2006 ve věci *JELÍNEK – výroba nábytku*.

³⁵ Srov. bod 34 b) Zásad.

116. Tato pokuta je ukládána v rozmezí stanoveném zákonem, resp. byla uložena při spodní hranici zákonného rozpětí. Běžné roční příjmy účastníka řízení byly sice v posledním roce nižší než jeho výdaje (nebyly vybrány členské příspěvky), avšak výše finančních aktiv účastníka řízení ke konci roku 2008 dosahovala 84.117,73 Kč, nejedná se tedy o pokutu zjevně likvidační (činí pouze 0,5 % z maximálně možné výše).
117. Evropská komise na rozdíl od Úřadu zohledňuje ve výši pokuty ukládané sdružením podniků souhrnný obrat členů sdružení.³⁶ Souhrnný obrat členů účastníka řízení představoval za rok 2007 (poslední ukončený finanční rok) více než 14 milionů Kč. Z tohoto pohledu je pokuta uložená Úřadem účastníku řízení podle § 22 odst. 2 zákona (a Zásad v přiměřené míře) velmi nízká.
118. Pokuta ukládaná sdružení soutěžitelů musí být dostatečně vysoká, aby splnila svou represivní i preventivní funkci. Úřad proto stanovil výši pokuty tak, aby byla dostatečně citelná pro účastníka řízení a zároveň aby nepředstavovala hrozbu pro jeho další existenci. Úřad zdůrazňuje, že uložení nižší pokuty by nebylo schopno reálně plnit represivní a preventivní funkci ukládané pokuty. Prakticky by se jednalo o pokutu symbolickou, pro jejíž uložení nejsou podle Úřadu splněny podmínky.³⁷

IX. Opatření k nápravě

119. Podle § 23 odst. 1 zákona zjistí-li Úřad porušení zákazů nebo nesplnění povinností v případech uvedených v § 22 odst. 2 zákona, může ve lhůtě podle § 22 odst. 5 zákona rozhodnout podle povahy věci o uložení opatření k nápravě a stanovit pro jeho splnění přiměřenou lhůtu. Opatření k nápravě nemá sankční povahu, nýbrž sleduje odstranění nepříznivých důsledků protisoutěžního jednání. Podle § 23 odst. 2 zákona opatření k nápravě nesmí být svým obsahem a rozsahem ukládáno nad rámec účelu tohoto zákona.
120. Úřad rozhodl o uložení opatření k nápravě (viz IV. část výroku tohoto rozhodnutí) spočívající v informování všech členů TDC o zákazu a neplatnosti předmětného rozhodnutí sdružení soutěžitelů popsaného v části I. výroku tohoto rozhodnutí. Úřad má za to, že vyrozumění členů TDC o rozhodnutí Úřadu přispěje k vyššímu právnímu povědomí členů TDC o principech ochrany hospodářské soutěže a povede k včasnému odstranění možných deformací soutěžních podmínek vyvolaných protisoutěžním jednáním účastníka řízení. Volba způsobu splnění těchto opatření je ponechána na účastníkovi řízení. Vzhledem k tomu, že účastník řízení dobrovolně již před vydáním rozhodnutí Úřadu provedl stažení dokumentu Ceník TDC ze svých internetových stránek, nebylo třeba ukládat mu opatření k nápravě v tomto smyslu. V souladu s § 23 odst. 2 zákona uložená nápravná opatření sledují účel zákona, kterým je ochrana hospodářské soutěže, a ve vztahu k tomuto účelu jsou proporcionální. Uložená nápravná opatření jsou pro účastníka řízení bez obtíží splnitelná a nezatěžují ho nad rámec jeho běžné činnosti.

³⁶ Dle Nařízení rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 81 a 82 Smlouvy ES platí, že pokud protiprávní jednání sdružení souvisí s činností jeho členů, nesmí pokuta přesáhnout 10 % součtu celkového obratu všech členů aktivních na trhu dotčeném protiprávním jednáním sdružení. Pokud je uložena pokuta sdružení podniků při zohlednění obratu jeho členů a sdružení samo není platby schopné, je sdružení povinno požadovat příspěvky na pokrytí pokuty od svých členů (viz. čl. 23 bod 2 a 4).

³⁷ Srov. bod 38 Zásad.

X. Náklady řízení

121. Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, uloží správní orgán účastníku řízení povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou, pokud vyvolal správní řízení porušením své právní povinnosti. Výši paušální částky stanoví § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Dle zmíněného ustanovení vyhlášky činí paušální částka nákladů 1.000,- Kč, přičemž ve zvláště složitých případech, nebo pokud byl přibrán znalec z jiného oboru než psychiatrie, se zvyšuje o 1.500,- Kč. V případě, že byl přibrán znalec z oboru psychiatrie, zvyšuje se paušální částka o 2.500,- Kč, a pokud bylo přibráno více znalců, částky za znalce se sčítají. Maximální výše paušální částky nákladů řízení je 6.000,- Kč.
122. Vzhledem k tomu, že Úřad v rámci správního řízení dospěl k závěru, že účastník řízení jednáním, jež v rámci správního řízení posuzoval, porušil § 3 odst. 1 zákona, tedy porušil svou povinnost neuzavírat zakázané dohody narušující soutěž na relevantním trhu, je splněna podmínka daná v § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jsou tedy splněny zákonné předpoklady pro uložení náhrady nákladů správního řízení účastníkovi řízení. Výši paušální částky stanovil Úřad dle § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, na 2.500,- Kč. S ohledem na délku řízení a rozsah prováděného dokazování má Úřad za to, že se jednalo o zvláště složitý případ, tudíž základní paušální částku 1.000,- Kč navýšil o 1.500,- Kč.

XI. Závěr

123. Ze všech uvedených důvodů Úřad konstatuje, že bylo prokázáno naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle § 3 odst. 1 zákona ve smyslu předmětu zahájeného správního řízení, a Úřad tedy rozhodl v souladu s § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení dle § 152 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 83 odst. 1 a § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Robert Neruda, Ph.D.
místopředseda
pověřený řízením Sekce hospodářské soutěže

Rozhodnutí Úřadu obdrží:

JUDr. Martin Slomek, advokát
AK SLOMKOVÁ - SLOMEK
Novomlýnská 5
110 00 Praha 1

Typo Design Club
Kováků 9
150 00 Praha 5